# Juletale 2024
## Viceskoleleder, Deia Vejby

Kære Bussebørn
Så blev det lørdag d. 21. december. Vi er ved at runde 2024 godt af, og langsomt gør vi os klar til hoppe ind i 2025 - spændte på hvad dette år byder os af spændende oplevelser.

Traditionen tro har jeg flettet lidt julesange ind i årets juletale, som et flettet julehjerte. Kan I genkende sangen, så er det op med lappen. De sidste par år har jeg ved juleafslutningen talt lidt om at acceptere den man er, det smukke ved fællesskaber, det fantastiske ved at være modig og den verden vi er en del af.

Årets tema handler om noget lidt andet i år. På den ene side handler det om håbet for en bedre verden, som vi sammen skaber og på den anden side handler det om magien og styrken, der findes i at mærke taknemmelighed.

Omkring juletid, går vi alle rundt og håber. Vi håber på at julefreden sænker sig, vi håber at vi får nogle af de gaver vi har ønsket os.

Håb er mange ting, men håb er også det der kan hjælpe os igennem det som kan være svært. Vi kan håbe på at noget bliver bedre og vi kan håbe på at verden bliver bedre.

Håb er en følelse eller en tro på, at noget positivt eller ønskværdigt vil ske i fremtiden, ofte vil dette være på trods af modgang eller usikkerhed.

Det er en følelsesmæssig tilstand, der kombinerer både optimisme med forventning. Det er også i håbet, at troen på en at forandring vil finde sted.

Der sker mange ting rundt omkring i verden, som kan gøre at fremtiden virker usikker, og særligt klima og krig fylder meget i nyhedsbilledet fortiden.

En undersøgelse viser, at teenagere ofte kan føle magtesløshed i en verden med store problemer.

*For problemer er der nok af, hvor end man kigger hen (Jul på vesterbro)*

Og hvad kan man så stille op, når de mange problemer ude i verden begynder at fylde i ens tanker? Det bedste bud som eksperter inden for teeenagepsykologi er kommet op med, er en styrkelse af håbet og dermed troen på, at man kan gøre en forskel.

William Shakespeare, som de fleste af jer nok har hørt om, skrev bl.a. Hamlet. En meget kendt sætning fra værket lyder: *The time is out of joint.*

Som på dansk er blevet oversat til: *Verden er af lave.*

Som betyder, at der er noget galt i verden og at verden ikke er som den burde være.

For nogle uger siden var jeg til et foredrag på det Kongelige Teater med Mikkel, og foredragsholderen sagde: "Det er misforstået, at verden er af lave. Verden er ikke af lave. Verden er ved at blive lavet."

Det synes jeg var en fin måde at se på verden. Vi er i gang med at skabe verden – og I er den næste generation, der kan være med til at formen verden til den verden I ønsker.

Det er vigtigt, at I ved, at fremtiden ikke bare sker *for* jer – I er med til at forme den fremtid I ønsker og hvordan I ønsker verden skal se ud.

Så hvilken verden ønsker I? Sæt i gang!

Vi har i år skabt noget smukt sammen. Vores *Stjerneregn* bliver smukkere år for år. Der er naturligvis forskel på at skabe en stjerneregn, og på at skabe en verden. Men I har det I jer og vi tror på jer.

**Othello-spil**

Vi mennesker er indrettet således, at vi, uden at tænke over det, ubevidst kopierer ansigtsudtrykket hos den, vi kigger på.

Fra vi alle var små babyer, der havde øjenkontakt med vores forældre, mens vi lå i deres arme, har vi forsøgt at kopiere deres ansigtsudtryk. Hvis de smilede til os, smilede vi tilbage. Hvis de sagde bestemte lyde, forsøgte vi at lave den samme lyd. Hvis de rykkede på hovedet, gjorde vi det samme.

Skal I være sammen med en baby i juleferien, kan I prøve det af: Skab dyb øjenkontakt, lav forskellige ansigter, og se, hvad der kommer tilbage til jer.

Denne evne til at kopiere dem, vi kigger på, følger os hele livet og er ikke kun noget, vi gør som babyer. Hvis nogen kigger på jer og smiler, skal I faktisk tage en lynhurtig, aktiv beslutning om **ikke** at smile tilbage – for ellers vil I helt automatisk komme til at gøre det. Smil smitter.

Ella Wheeler Wilcox, en amerikansk forfatter og digter, skrev i 1883 et meget kendt digt med titlen *Solitude*. I digtet skriver Ella: *"Smil, og verden smiler til dig."*

Det fortæller noget om, at det nogle gange kan betale sig at tænke over, hvad vi sender ud i verden. Hvis vi sender mange smil afsted, modtager vi med stor sandsynlighed mange smil tilbage – og et smil kan også sagtens være et smil med øjnene.

Omvendt kan vi opleve ubehagelige reaktioner fra andre, hvis vi selv sender et tarveligt ansigtsudtryk af sted.

Jeg nævner dette, fordi jeg er i gang med at varme op til en pointe.

Og I skal lige spidse ører for at fange pointen, for den er muligvis lidt snørklet.

Der findes et brætspil, som hedder *Othello*. Nogle af jer kender det måske. Det handler om at vende modstanderens brikker, så der til sidst kun er én farve tilbage – enten sort eller hvid.

Hvis I forestiller jer, at det samme er på spil mellem os mennesker i verden, begynder pointen at tage form.

Hvis den ene farve symboliserer had, frygt, ondskab og tarvelige handlinger, og den anden farve symboliserer smil, glæde, kærlighed og tryghed, så kæmper vi sådan set lige nu om, hvad der skal fylde mest i vores verden.

Jo mere had, frygt og ubehag vi spreder, jo mere vil der være af det i verden. Jo mere kærlighed, smil, godhed og glæde vi spreder, jo mere af alt dette, vil der være i verden.

Vi mennesker er flokdyr, og fordi vi har evnen til at kopiere hinanden, smitter det, vi gør, rigtig meget.

Så lad os sammen skabe en bedre verden. Vi skal vende en masse Othellobrikker ved at sprede alt det gode, så der bliver flere og flere, der tænker:

"Alt, jeg vil, er kun at finde ro og skabe fred" (Tidsrejsen)

Verden er selvfølgelig ikke helt så sort og hvid, som jeg lige har gjort den, med mit eksempel, men jeg håber, at I forstår min pointe.

Nogle gange er det godt at stille sig selv spørgsmålet: Hvordan ønsker jeg at forme verden, og hvem ønsker jeg at være? Hvilken af brikkerne på Othello-pladen vil jeg være? Vil jeg sprede glæde og være med til at forme verden i den retning?

Heidi Vester, som er skolens tilsynsførende, besøger vores skole med jævne mellemrum. Hun har været med i undervisningen mange gange, og jeg forestiller mig, at de fleste af jer har mødt hende.

Det, hun nævner som noget helt særligt ved børn og unge på Busses Skole, og som hun håber, vi gør alt, hvad vi kan for at bevare, er, at I er meget selvstændige og har et stort gåpåmod. Det er som om I tænker:

*"Mens vi går gennem gaderne. Så ved vi alt kan ske. Vi bryder barrikaderne" (En stjerneregn af sne, Tvillingerne og julemanden)*

I er nogle rigtig gode unge mennesker, med hjertet på det rette sted. I er fulde af kreativitet, selvstændighed og gåpåmod.

Og alt dette kan I bruge til at forme fremtidens verden. I er meget værdifulde og jeres handlinger betyder noget.

Hold fast i dette, hvis verdens problemer virker uoverskuelige. Bevar og styrk håbet. Håb er ikke bare noget, vi føler – det er noget, vi skaber sammen, når vi tror på en bedre verden.

**Taknemmelighed**

Samtidig skal I vide at det er helt normalt at føle sig overvældet eller presset – især i en verden, der stiller store krav. Her er juleferien en god anledning til at stoppe op, skrue tempoet ned, og give tid og plads til at tænke på alt det, vi kan være taknemmelige for.

Prøv at sige tak til nogen – måske jeres mor eller far, der lige gør lidt ekstra i julen, eller en ven eller veninde, der altid lytter. I vil opdage, at det også får jer selv til at føle jer bedre.

I kan jo prøve det af, når I siger "farvel og god jul" til jeres lærere i dag. De gør en stor indsats hver dag for at lære jer så meget som muligt. Hvis I mærker efter, er jeg sikker på, at I kan mærke en taknemmelighed overfor alt det de gør for jer.

Jeg er også taknemmelig. Jeg er taknemmelig for alt det I giver af jer selv til skolen. Jeg vil fremhæve et par eksempler.

Tak til 6. klasse for at stille skamler op til morgensang og for at synge så godt med hver gang.

Tak til 7. a for at tage så godt imod 7. b og få alle til at føle sig velkomne.

Tak til 7. b for være supergode til at smitte med jeres gode humør, altid sige hej, når vi ses på gangene og tak for at I er så seje, at I optrådte med en julesang i forgårs.

Tak til 8. a og 8. b for en fantastisk skøn og humoristisk teaterforestilling – det kan vist ikke siges nok gange.

Tak til 9. a og 9. b for at være nogle gode rollemodeller. Som de ældste på skolen påhviler et vist ansvar, og det synes jeg I tager på jer rigtig flot.

Og et sidste stort tak til alle, fordi I er med til at gøre udskolingen på Busses Skole til et godt sted at lære og et godt sted at være.

**Nyt år**
Men tilbage til julen. For et par dage siden spurgte jeg min søn på 6 år, hvad han troede julen handlede om. Han svarede: Julen handler om kærlighed og omsorg. Den handler om at passe på hinanden og ikke såre hinanden.

*"Der ka' være håb selv for mennesker, når vi gør alt for dem vi elsker" (Lille Store Verden)*

Juleferien står for døren, og 2025 banker på. Det er svært at forudsige hvad et nyt år vil bringe, men det vi ved er, at 2025 bliver året hvor vi skal sige farvel til 9. a og 9. b og sende dem godt videre til deres næste kapitel.

Vi skal byde en ny 7. klasse velkommen.

Og måske, vi ved det ikke endnu, men måske, bliver 2025 året hvor udskolingen bliver bygget større og vi får en indvendig trappe på skolen. Vi må vente og se.

I 2025 tager vi hul på en ny form for fælles morgensang for hele skolen - en gang imellem. Vi har stadig morgensang her i Lille Sal, men en gang imellem skifter morgensangen heroppe ud med en fælles morgensang for hele skolen, hvor storevennen passer på sin lille ven.

Heroppe er I alle storevenner og jeg håber at I, som I plejer at gøre, vil passe godt på jeres lille ven, så de tænker:

*"Det vigtigste det er, at du er her. Jeg ku' aldrig be' om noget mere end en ven som dig." (Julehjertes hemmelighed, Malte Ebert)*

Jeg ønsker jer alle en rigtig glædelig jul med jeres familier, og jeg håber, at vi i 2025 spiller på samme hold i Othello og får vendt en masse gode brikker i fællesskab.

TAK, og rigtig godt nytår!